

Розділ 1.

1.Вступ. Визначення анатомії і фізіології. Термінологія. Площини та вісі. Клітини, тканини та органи. Системи та апарати органів. Ранні стадії розвитку зародку людини.

Вчення про кістки. Класифікація., будова. Розвиток. Скелет тулуба, хребетний стовп, грудна клітка, крестець. Скелет кінцівок. Будова суглобів.

Типи м'язів. Допоміжний апарат м'язів. Синовіальні сумки, піхви сухожиль. Основні групи м'язів тулуба та кінцівок.

Організація нервової системи. Нейрон. Типи будови. Будова головного та спинного мозку.

Фізіологія нейронів. Мембранний потенціал. Потенціал дії. Синаптична передача.

Рецепція. Типи рецепторів. Кодування сенсорної інформації. Принцип організації сенсорних систем.

Будова та функції соматосенсорної системи. Рецептори, центральні шляхи та ядра. Соматична кора.

Органи відчуття. Будова і функції ока. Фоторецепція. Система руху ока.

Будова та функції слухової системи. Зовнішнє, середнє та внутрішнє вухо.

Вестибулярна система. Рецептори, провідні шляхи, центри, функції.

Будова та функції системи смаку. Будова та функції системи нюху.

Рецептори внутрішніх органів. Будова та функції.

Спинномозкові рефлекси. Будова простих та складних рефлекторних дуг спинного мозку, їх роль у русі.

Центральна регуляція рухів. Кора руху, мозжечок, базальні ганглії. План, програма та корекція рухів.

Будова та функції головного мозку. Нерви черепа, їх функції. Ретикулярна формація.

Вищі функції кори головного мозку. Організація кори. Асоціативні області кори, Активація кори. Свідомість.

Нервова регуляція функцій внутрішніх органів. Центри регуляції функцій. Автономна нервова система. Центри регуляції вегетативних функцій. Лімбічна система.

Фізіологія системи м'язів. Скелетні м'язи. Механізм скорочення м'язів. Серцевий та гладкий м'язи.

Рідкі середовища організму. Склад рідких середовищ, рідинні простори організму. Фільтрація та утворення рідини тканини. Лімфа.

Кров, фізичні властивості крові, формені елементи крові. Групи крові. Гемоглобін. Лейкоцити.

Будова серця та основні типи кровоносних судин. Камери серця, нерви серця, оболонки серця. Велике та мале коло кровообігу.

Кровообіг. Загальні уявлення. Закони руху крові. Серцевий викид і розподіл крові. Кров'яний тиск і його регуляція.

Органи кровотворення та імунної системи. Кістковий мозок, виличкова залоза, лімфоїдна тканина, лімфовузли, селезінка. Будова та функції.

Фізіологія системи травлення. Механічна та хімічна переробка їжі. Всмоктування. Функції печінки та підшлункової залози.

Система дихання. Анатомія. Легенева вентиляція, механіка дихання, легеневий кровообіг, легеневий кровообіг, легеневе дихання. Транспорт газів. Обмін киснем з тканинами. Нервова регуляція дихання.

Сечостатевий апарат. Будова сечових органів. Нирки, сечоточник, сечовий міхур. Функції нирок. Фільтрація, реабсорбція, секреція. Нервова та гормональна регуляція роботи нирки.

Будова статевих органів. Репродуктивна функція у чоловіків. Репродуктивна функція у жінок. Овогенез і сперматогенез.

Ендокринні залози. Механізм дії гормонів. Гормони гіпоталамуса та гіпофіза. Гормони щитовидної залози, паращитовидної залози. Гормони наднирників.

Енергетичний обмін. Перетворення та використання енергії в організмі. Визначення інтенсивності обміну. Основний обмін.

Проміжний обмін. Анаболізм і катаболізм. Енергія. Метаболізм вуглеводів, жирів, білків. Анаеробний та аеробний обмін.

Терморегуляція. Тепловий баланс. Система терморегуляції, терморегуляція та робота м'язів. Фізіологічна адаптація.

Харчування. Жири, вуглеводи та білки, мінеральні солі та вітаміни. Потреба в харчових продуктах і добові норми. Загальні міркування.

Розділ 2.

1. Загальне вчення про хвороби. Здоров'я. Хвороба. Причини хвороб. Механізми розвитку патологічних процесів. Кінець захворювання (одужання, смерть, оживлення).

2. Патофізіологія клітини. Будова клітини. Мембрана. Ядро. Метохондрії. Ендоплазматичний ретикулум. Лізосоми. Рибосоми. Пошкодження клітинних органел. Патофізіологічні прояви та реакція організму. Порушення обміну, утворення енергії, процесів синтезу та розпаду.

3. Патогенний вплив факторів зовнішнього середовища. Впливи механічних факторів, прискорень та невагомості, що спричиняють пошкодження. Вплив високих та низьких температур. Променевий вплив (ультрафіолетове, іонізуюче, рентгенівське опромінення).

4. Роль факторів спадковості, віку та реактивності організму в розвитку хвороби Спадкові хвороби. Порушення зберігання та передачі спадкової інформації. Зміни в організмі при старінні. Порушення будови та функції з'єднувальної тканини. Реактивність та її роль в патології. Паталогічна фізіологія органів та систем.

5. Патологічна фізіологія імунної системи. Алергія. Основні функції імунної системи та наслідки їх порушення. Алергічні реакції та їх прояви. Анарлінабічний шок. Аутоалергічні захворювання. Трансплантація органів.

6. Патологічна фізіологія периферичного кровообігу та мікроциркуляції. Артеріальна та венозна гіперімія. Ішемія, тромбоз, емболія. Система мікроциркуляції та її порушення. Фізичні методи діагностичних досліджень.

7. Запалення. Гарячка. Види запалення та його причини. Ознаки та механізми розвитку. Запалення та порушення проникливості капілярів, екскурації, інфільтрації та репарації. Стадії гарячки, її роль у розвитку патологічних процесів.

8. Типові порушення обміну речовин. Голодування. Ураження енергетичного, білкового, жирового та вуглеводного обміну. Порушення кислотно-лужної рівноваги та водно-електролітного обміну. Голодування, його види та наслідки.

9. Гіпоксія. Патологія росту тканин. Види та патогенез гіпоксії. Гіпербродія, гіперплазія, регенерація, абсордія. Ріст пухлини. Методи діагностики.

10. Патологія системи крові та фізико-технічні методики діагностики лікування. Порушення об'єму крові (гіповолемія, втрата крові), дихальної та захисної функції крові. Порушення згортання крові.

11. Патологічна фізіологія серця та коронарного кровообігу. Серцева недостатність, порушення ритму серцевої діяльності. Інфаркт міокарду та недостатність кровообігу. Кардіогенний шок. Порушення притоку крові до серця та гіповолемічний шок. Методи діагностики.

12. Судинна недостатність кровообігу. Порушення, що обумовлені змінами тонуусу, резистивних та синостних судин. Гіпербензія і гіперболічна хвороба. Гіпобензія. Атеросклероз. Патофізіологія малого кола кровообігу.

13. Патофізіологія дихання та травлення. Недостатність вентиляції легень, дифузії газів. Газовий склад крові. Задишка. Порушення травлення в ротовій порожнині, шлунку та кишечнику. Діагностичні дослідження.

14. Патологічна фізіологія печінки та нирок. Порушення обігу речовин захисної функції печінки, жовчоутворення та жовчовиділення. Порушення функції та розвиток недостатності нирок. Гломерулонефрит, нирковокам'яна хвороба. Фізико-технічні засоби діагностики та лікування.

15. Патологічна фізіологія та діагностика нейроендокринної системи. Порушення гіпоталано-гіпофізарної системи. Порушення функції щитовидної

, надниркових, статевих та ін. залоз внутрішньої секреції. Порушення чутливості, рухальної та трасфічної функцій нервової системи.

16.Перспективи розвитку медичних технологій.

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.Анатомия человека. Под ред. М.Р.Санкина. - М., Медицина, 1986, в 2-х томах.
- 2.Физиология человека /пер. с англ. /Под ред. Р.Шмидта и Т. Тевса.- М., Мир, 1985 .
- 3.Нормальная физиология /Под ред. А.В.Короткова/. М., Высшая школа, 1980.
- 4.Основы физиологии, Под ред. П.Стерки - М., Мир, 1984.
- 5.Коробков А.В., Чесноков С.А. Атлас по нормальной физиологии. М., Высшая школа, 1986.
- 6.А.Д.Адо. Вопросы общей нозологии, М., Медицина, 1985.
- 7.А.Д.Адо Под ред. Л.М.Шилимова. Патологическая физиология, М., Медицина, 1980.
- 8.Патологическая физиология. Под ред. Н.Н.Зайло, Киев, Вища школа, 1985.
- 9.А.Хорст Молекулярные основы патогенеза болезней, М., Медицина, 1983.
- 10.Я.Мусил ,Основы биохимии патологических процессов, М., Медицина, 1985.
- 11.А.Д.Адо ,Общая аллергология, М., Медицина, 1980.
- 12.А.Д.Адо, Частная аллергология, М., Медицина, 1976.
- 13.Фолков, Нил Кровообращение ,М., Медицина, 1986.
- 14.Чернух М.М., Алексагндров П.Н. Алексеев О.В. Микроциркуляция, М., Медицина, 1984.
- 15.Мойбенко А.А., Сагач В.Ф. Иммуногенные нарушения деятельности сердечно-сосудистой системы, Киев, "Наукова думка", 1992.
- 16.Меерсон Ф.З., Адаптация, деадаптация и недостаточность сердца, М., Медицина, 1984.
- 17.Меерсон Ф.З Патогенез и предупреждение стрессорных и ишемических повреждений сердца, М., Медицина, 1975.
- 18.Шхвыцкая И.К., Ишемическая болезнь сердца, М., Медицина, 1986.
- 19.Маршалл Р.Д., Шеферд Д.Т. Функция сердца у здоровых и больных, М., Медицина, 1972.
- 20.Артериальная гипертензия, М., Медицина, 1980.